

(f. 124 v), scrisă de copistul principal, în care se menționează realizarea acestei cărți în timpul patriarhului Sava al II-lea al sîrbilor, cei doi specialiști au datat manuscrisul în mod diferit : A. Jacimirskij între anii 1354—1375, iar P. P. Panaitescu între 1399—1420, considerînd fiecare o altă perioadă de păstorire a lui Sava al II-lea. De fapt, nu este vorba de Sava al II-lea¹, ci de Sava al IV-lea care a fost al doilea patriarh sîrb, între noiembrie 1354 și aprilie 1375².

Este un manuscris incomplet, conține 124 file (29,5 × 19,5), scrise pe hîrtie groasă, cu filigranele : *Două cercuri* (Briquet, I, nr. 3182, Troyes 1368) și *Două chei*³ (*ibid.*, nr. 3810, Torcello și Veneția 1343). Multe file nu au filigran. Titluri și inițiale în roșu, fără alte iluminații. Scrierea este uncială, dar cu litere mai alungite decît cele din țările române. S-a păstrat legătura veche în lemn și piele, cu motive florale⁴ stilizate.

Manuscrisul a fost copiat în Serbia și folosit la mănăstirea Neamțului din Moldova.

Cuprinde textele apocalipsului în tîlcuirea lui Andrei al Alexandriei.

Trăsături lingvistice : text de redacție sîrbocroată :

— generalizarea ierului mic ;

— denazalizarea $\varrho > u$ ($j\varrho > ju$) : *нмоуцемоу, соуцоу* (f. 1 v), *тисоуцахъ, боудоуцаго соуда* (f. 2), *прѣмоудрость* (f. 3 v), *боудоуцаго* (f. 5), *съ мьною* (f. 7 v), *моучение* (f. 13), *ннмоутъ* (f. 15 v) ; semnalăm confundarea neașteptată a rezultatului denazalizării cu ierul mic : *гльбини// глаубини* (f. 15 v) ;

— denazalizarea $\epsilon > e$ ($j\epsilon > je$) : *хотешоую, приеть* (f. 1 v), *непринети* (f. 2), *чеда* (f. 5 v), *начеткъ* (f. 6 v), *име* (f.13) ; nici în acest manuscris nu mai sînt folosite literele care notau vocalele nazale ;

— trecerea sporadică a vocalei *y* în *i* și confuzia celor două litere : *чети-рехъ, тисоуцахъ* (f. 2), *покрише* (f. 6 v), *слишнть* (f. 13 v), *авьн* (f.22v).

14. *Manuscris miscelaneu de scrieri teologice și filozofice*, sec. XIV, B.A.R. ms. sl. 72.

A fost descris de A. Jacimirskij (p. 198—205) și de P. P. Panaitescu (vol. I, p. 87—88).

Cuprinde fragmente foarte mici extrase din scrierile părinților bisericii, din filozofi profani (de ex. Aristotel, f.48v), din pravile și cărți liturgice.

A fost scris în Serbia, sau la Muntele Athos și amintește de *Sbornicul de la Hilandar*, din 1073 (cf. A. Jacimirskij, p. 205).

Limba prezintă unele trăsături ale redacției sîrbocroate :

— generalizarea ierului mic ;

— denazalizarea $\varrho > u$ ($j\varrho > ju$) : *аростию повѣждающе, разлоучение* (f. 3 v), *скою дшю, соудише* (f. 4), *соутъ* (f. 7), *штетоупити* (f. 12) ;

¹ S. Stanojević *Српски архиепископи од Саве II до Данила II (1263—1326)*, în „Глас Српске Крал. Акад.“, fasc. 153, Belgrad 1933, p. 43-78.

² *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*, IV, Zagreb, 1929, p. 39.

³ Filigranul pe care P. P. Panaitescu îl interpretează ca „trident și furcă cu două cercuri la capete” (p. 128), nu este altceva decît filigranul *două chei*, imprimat pe hîrtie de format mare și îndoită la mijloc în manuscrisul de față, în așa fel, încît pe unele file apare jumătate din filigran, iar pe altele, cealaltă jumătate.

⁴ Nu sînt motive geometrice, cum apare în descrierea lui P. P. Panaitescu.